ГОЛОС

ТИЖНЕВИК

Львів 8 серпня 1937

Рік I. Ч. 29–30.

Передплата: (в краю, ЧСР, Австрії й Румунії) місячно 60 гр., чвертьрічно зл. 1·60, піврічно зл. 3·—, річно зл. 5·50. В інших краях піврічна передплата 1 амер. долар, річно 2 амер. долари, або їх рівновартість у валюті даної держави.

Ціна 15 гр.

Адреса: „ГОЛОС" Львів, Міцкевича ч. 11.

Маківка

„Тільки там можливе воскресення, де є могили". Цього воскресення прагнули Вони дуже і в жертві принесли себе. Хоча всміхалося молоде життя, манила незбагнутість його стежок — то смерть не була Їм лячна, а жаль було тільки, що вже відходять і не зможуть служити більше справі.

В своїх серцях плекали бо Вони гордий міт.

Це про Них, що Їм у зворах Бескиду легіт вітру рідних полонин виграє в смереках колискову, і про Тих, що під Крутами, що під Базарем; і про Тих самотніх борців, що їм ворог, витрутивши з рук зброю, завдав невояцьку смерть; і про Тих, що в службі для справи, приклавши „до скрані кольт", з усміхом погорди в бік ворога, гучним вистрілом давали вислів своїй безмежній вірі й великій любові — це про тих всіх, що їх легіон каже поет:

...наш хист горіння
радше вмрем,
ніж мляво заснем...

Виросли понад себе, понад особисте, дочасне.

Заслухані в відзвенілу славу Ігоревих і Святославових дружинників, походів Хмельницького й Дорошенка полків, блискучу візію Прийдешнього хотіли зв'язати з минулим Мітом.

Сурма їх не кликала, — власною кров'ю творили мельодію сурм'яного зову.

Це Вони в найглибших закутинах своєї гордої душі молились тією молитвою, що її поет закарбува у вірші:

...Пошли мені, молюся, дар один
В ім'я Її приняти мужньо муки
І в грізні дні залізної розплати
В шинелі сірій вмерти од гранати.

Та хоча впали, Вони не вмерли, а живуть. Снагою своїх великих почувань, запліднюють тих, що грядуть їм на зміну.

До Них, до цих святих місць, до Великих Річниць, немов до цілющих джерел повертає спрагнена велика душа Народу, щоб в них обновитись.

І нікому не вирвати з українських сердець того Міту, що Вони створили, не знищити дороговказів, що Вони кров'ю писали. Бо Нація, що має Маківку, Лисоню, Крути, Базар і тисячі безіменних могил — переможе!

О. Ф.

Кілька думок про важливу справу

В „Ділі" з дня 16. липня ц. р. на „жіночій сторінці" (ах, ці „жіночі сторінки"!) надрукована стаття п. н. „Дисципліна". Авторка п. Х. К. подає свої враження зо здвигу чеської молоді в Празі. Й порівнює цей здвиг із недавнім львівським „Святом Молоді Р. Ш." Там, у Празі — пише п. Х. К. — вийшло це так прекрасно, так могутньо, коли найменші діти виконували гармонійні рухові вправи. Порядку й такту вправ пильновано так строго, що дівчинці-учасниці, яка стріпала пісок із обуви впорядчиця нараз перервавши вправу, звернула увагу. Коли ж декілька дітей помліло на площі зо спеки, й санітети виносили їх одне по одному, інші вправляли дальше. Вправи доведено до кінця без жадного поруху зо сторони глядачів-батьків. Хоч неможливо помислити, щоб вони не турбувалися за своїх помлілих дітей. Перемогло їхній острах глибоко вкорінене почуття дисципліни.

А уявити собі, як виглядала б у подібному випадку площа „Сокола-Батька"! П. Х. К. пригадує: ясні й розсміяні були личка наших найменших підчас Свята Молоді. Одначе поведінка, непідпорядкованість! Ці розгублені погляди й заразом недбалий хід. Перекликування між собою й із батьками. Пані вчительки, що стояли при кожному гуртку дітей раз-у-раз мусіли справляти похибки в виконуванні нескладної гагілки (яку, до речі, з пів року навчали!).

Отже й на цьогорічному Святі Р. Ш. святкувала перемогу прадавня наша звичка трактувати все зо свойого особистого погляду бачення. Ще й досі отже почуття дисципліни, головний чинник виховання чужий нам. Направду бо могло бути досадно п. Х. К. підчас празького здвигу. Не на наших найменших, очевидно. На тих, що їх виховують. На батьків, учительок. **На українське жіноцтво в першій мірі.**

Важливий пост.

Бо, як би там не було й найзапекліший ворог жіночої „рівноправности" цього не перечить, що в справах виховання перше й найважливіше слово має жінка. Що більше: чоловіки, ці зарозумілі, „виїмкові" й „невиїмкові" (гляди „Жінка") ненависні істоти добровільно зрікаються на користь жінок так преважливого впливу на душі маленьких люденят у літах першого й другого дитинства. Родинний дім, захоронка, перші шкільні роки — усюди кермування маленьким і хитким ще, але вже з палкими поривами самостійно плисти човником-життям дитини віддано беззастережно й із довірям у руки жінці. Зрештою — беззастережно. Приймається за незбиту певність, що цю справу зуміє жінка повести **добре** і це саме є вже застереженням. Коли ж жінка заведе у чомусь великі сподівання й побажання у тій, одній із безперечно найважливіших ділянок життя її перестають шанувати. Чи слушно? Не входжу в це. І зоставляю отвертим питання, чому саме жінці віддано всю відповідальність за душу людини в її перших, підчеркую найважливіших літах розвою. Чи тому, що річ знана, живуть жінки більше інстинктом, скоріше знаходять вони дорогу до серця дитини? Чи це відвічне призначення пильнувати родинного вогнища пристособило їх уже до цих завдань, вигострило й удосконалило виховавчі їх здібності? Важливі не причини, а сам факт: **виховання найменших — перший і найважливіший обов'язок і право жінки.**

У світі.

І тому, що найважливіший це обов'язок — сучасна Італія визнає, що не доволі вроджених здібностей що треба окремих шкіл для жінок-виховниць. Зрештою не тільки Італія. Кожний нарід у перед- і післявоєнних останніх десятиліттях дуже багато зусиль вкладає в ділянку вишколу виховниць. Кожний, бо хоче мати сильне й придатне до життя для Нації й для себе покоління.

„Проблема виховання, витворення індивідуальности польської дитини в перших десятках нашої державної самостійности не є й не буде тільки звичайною проблемою виховання, як напр. на Заході, де все вже устійнено й унормовано. Ні, проблема виховання напр. в Польщі це **один із основних чинників** у боротьбі за впорядкування і вдержання політичної незалежности, за розвій молодої держави", — пише поляк Врона — („за польську виховну ідею", „Пшем'яни" з 30. III. 1937). І в щоденному житті дуже слідно, як пильнують наші сусіди повести шкільне й позашкільне виховання завжди згідно з вимогами своєї національної політики.

Докінчення буде.

З. К.

Свято на Маківці

Свято на Маківці відбудеться цього року в неділю, дня 8. серпня з такою програмою: О год. 10.30 відправиться полева Служба Божа, в час якої буде виголошена проповідь, по Службі Божій Панахида за Поляглих на Маківці Українських Січових Стрільців.

Підписаний Виділ поробив усі заходи, щоб Свято на Маківці відбулося величаво і одержав дозвіл від адм. влади на устроєння того свята під тією умовою, що організаційний комітет бере на себе повну відповідальність за спокій і порядок підчас свята.

Взивається Українське Громадянство взяти зорганізовано чисGenну участь в Святі на Маківці, зберегти спокій і лад в часі свята, заховуватися культурно, йдучи на Маківку та з поворотом, не нищити молодняку і лісової культури на Маківці, не розкладати вогнищ, не оплескувати проповіди священика, не співати нецензурованих пісень в дорозі через місто Сколе й на Маківку та підчинятися приказам впорядчиків на Маківці.

З огляду на консеквенції, які на випадок не збереження спокою й ладу поносити буде організаційний комітет, підписаний Виділ просить Учасників Свята на Маківці придержуватися вище наведеного.

В кожнім селі біля Маківки зав'язався комітет, що подбає за нічліг для учасників Свята на Маківці.

За Виділ Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил в Сколім: о. Михайло Мосора вр. голова, Володимир Бичкович вр. секретар.

Із цим числом розсилаємо розрахункові перекази і просимо усіх наших Вп. Передплатників вплачувати передплату на дальші місяці і Вп. Кольпортерів вирівнювати належности за кольпортажу.

Просимо пам'ятати' що „Голос" в серпні виходитиме точно і правильно що-тижня і що ми із своєї сторони робимо все, щоб Вам дати добрий і цікавий часопис.

Приєднуйте нових передплатників для „Голосу"! Кольпортуйте „Голос" між своїми знайомими. „Голос" в кожну українську хату!

ВИРІЗКИ

БОЛЬШЕВИЗМ Й ЕВРОПА.

Обговорюючи нву книжку М. Здеховского „Віч-навіч кінця“ „Слово“ (віденське) з 15. липня 1937. пише:

„Є багато, дуже багато відтіней в неґативній поставі европейців до большевії і большевизму, але майже завжди ворожа постава злагіднюється якимось: „хоча — одначе“... Протеж большевизм, безоглядний сам про себе, вимагає теж безоглядної і безкомпромісової постави!... Большевизм давно вже перестав бути революцією, хоч і не став тривалим політичним і суспільним устроєм. Це перший етап на шляху до... Отож власне: до чого?

Большевизм був для Европи вирішною пробою моральної сили. Для Европи ця проба випала від'ємно, щоб не сказати — ганебно. Мільйони невинних жертв большевизму в Росії, ріки крови — не зворушили Европи. Найпотворніші злочини не викликали протесту, найнікчемніші вчинки не скомпромітували володарів большевії в очах людей, що репрезентують вікову культуру европейську і могутність держав цивілізованих, християнських, католицьких“.

ҐОЛЕМ.

„Жидівське Ґетто в Празі, (чеській) створило одну з найбільш характеристичних жидівських леґенд, а це леґенду про Ґолема“.

Ґолем це була істота створена рабіном Лєвом бен Безалел на образ і подобіє людини. Силою мав Ґолем визволити жидівство... Самі ж бо жиди не могли б визволитися. Не доставало їм духа боротьби, одваги й віри в свої сили. В їх імени і в їх обороні мав виступити Ґолем.

Але Ґолем завів жидів. Ця потвора, нелюдською наділена силою, почала вбивати не тільки ґоїв, але й співвизнавців свойого творця. Одержавши бо життя, не одержав душі, не одержав серця, був отже сліпою, необрахованою, тяжкою до уярмлення й кермування силою. Того ж рабін творець його в розпуці згасив у своєму творі іскру життя... Ґолем стався знову купою глини.

Ґолем винен бути жидам вказівкою, що ніяких штучний твір не визволить їх, що вкінці звернеться він проти них самих. Дуже цікава й не дурна леґенда. замкнена бо в ній найчистіша правда. Чи ж велетенський Ґолем з московської виліплений глини не розчавлює сьогодні тих, що його створили“. (Із статті В. Фільоховського в „Льв. Дзен. Нар.“ з 22. липня 1937).

„ГАСНЕ СВІТ ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО МАТЕРІЯЛІЗМУ“.

„Живемо в добі глибоких перемін. Гасне світ інтернаціонального матеріялізму! Його вожді зо страху й облудою схиляються навіть перед поборюваним до недавна ще атворитетом Церкви. Віч-на-віч духового банкроцтва — вони, що єдиний рятунок добачували в атеїзмі й антиклерикалізмі, — пригадують собі ні з цього ні з того, що навіть Руссо вважав неможливим нормальне й здорове існування держави без релігії. Коряться, схиляються — і водночас із повним цинізмом намагаються втягнути той одвічний чинник суспільного ладу до політичної гри в свою користь“.

(„Льв. Дз. Н.“).

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО ХВ. РЕДАКЦІЇ „ГОЛОСУ“ у ЛЬВОВІ.

Прохаємо ласкаво помістити на сторінках свойого часопису вияснення в справі допису „А в Скалаті гуляють“ поміщеного в „Голосі“ з дня 3. липня 1937 р.

А іменно: Виділ Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил в Скалаті на свойому засіданні дня 6. липня б. р. осудив ініціяторів та опікунів згаданої „вечірки“ з танцями в дні Зелених Свят, — натомісць зовсім оправдав особу свойого секретаря, бо цей ані не належав до опікунів згаданої „вечірки“, ані не брав в ній чинної участі, — а найшовся там зовсім випадково.

Всім в Скалатщині зрештою відомо, що секретар Філії Т-ва О. В. М. в Скалаті якраз дуже богато причинився до поширення культу Поляглих, за що йому належиться признання.

Скалат, дня 23. липня 1937. р.

За Виділ Філії Т-ва О. В. М. в Скалаті:

голова: Паздрій Василь вр. За секретаря: Іван Китай вр.

З життя і преси

Людовофронтівські Івани, шабесгої і штубаки

ІВАНИ З „ЛЮДОВОГО ФРОНТУ“.

Почалася оце недавно у Франції неперебірчива нагінка проти полковника де ля Рока, провідника „Суспільної партії“ колишньої організації комбатантів „Полум'яного Хреста“. Один із його колишніх співробітників Поццо ді Барґо опублікував „ревеляції“ будьто би де ля Рок „в початках розвитку своєї організації“ брав субвенції з міністерства внутрішніх справ від колишнього премієра Тардіє і його наступників. Ясна річ згадані ревеляції підхопила зловтішно жидівсько-масонська і людовофронтівська преса, різномасті „аґенції“ рознесли їх по цілому світі мовляв: „дивіть який „скандал“, які це „чисті руки“ в провідника французьких націоналістів і т. д., і т. д.

Увідповідь на такі ревеляції де ля Рок заявив кількакратно (м. ін. востаннє на зібранню своєї партії в Ліоні), що це неправда, що сатисфакції не дадуть йому сьогоднішні французькі суди і що найкраще на таку клеветничу кампанію — мовчати.

Вхопилася тієї звістки про „скандал“ з де ля Роком і наська різношерста, більше й менше партійна преса. Але не тільки передрукувала її під „сочистими“ заголовками. „Ревеляції“ колишнього співробітника де ля Рока дали притоку наським редакторам до неабиякого попису. Першенство в тих змаганнях треба признати якомусь Іванові з „Нового Часу“ скритому за криптонімом „І. В.“ Написав статтю, якої не постидався б і найбільш запеклий людовофронтівець (див. „Нов. Час“ з 30. липня ц. р.).

„Крах „французького Гітлера“ — „поліція в ролі мамки лицарів без змази“ — це заголовки статті п. І. В. Ціла ж вона аж роїться від таких фраз, як Де ля Рок „виплекався з поліційної пипки“, брав „субвенції з гадючих фондів міністра внутрішніх справ“, при народинах його „міту кумувала поліція“, „сам себе здеґрадував на ватажка ляндскнехтів, який наймається за гроші всякому, хто платить“ і т. д., і т. д.

І кінчить пан І. В. ярко людовофронтівським пророцтвом (якими вже досить довгенько попису̂ється в „Новому Часі“!), що „де ля Рок уже „скінчився“, що „на фашизм у Франції нема попиту“ й запевнює (так!) що у Франції й Бельґії „б'ють фашистів, бо ще не потребують боятися комуністів“ (м. ін. думка, якою послуговуються всі звеличники „людового фронту“).

ЗЛОРАДІСТЬ ЗАМОТИЛИЧЕНИХ БАРАНІВ.

Не „омешкав“ виявити своєї злорадости з тієї нагоди й орган недавніх ще партайманів п. І. В. радикальний „Громголос“ (відомо ж: радикали мають в „Новому Часі“ тихого й ревного „союзника“. Нічого проти них в „Н. Часі“ не появиться!). Статтейка про де ля Рока в „Гром. Голосі“ названа дуже соковито „Кандидат на провідника народу — злодієм і поліційним конфідентом“ і роїться від таких епітетів, як „звичайний обманець“, „дефравдант“, „платний конфідент“, що доносив за гроші „про різні справи і викопував різні провокаторські штуки“. Розуміється „Громголос“, радіючи з такої „ґратки“, вдарив по вельми нелюбих собі фальшнаціоналістів й по Донцову, що видав книжку про такого „конфідента“.

Не думаємо й не маємо найменшої охоти на цьому місці боронити пана де ля Рока. Справа ще не скінчена й не знати чим вона скінчиться. Справа з провідником бельґійських націоналістів Деґрелем, якому закидали подібні злочини автентичними ...сфальшованими документами, скінчилася тим, що автори тих статтей і „документів“ із люксембурського щоденника, якого назва в українському перекладі „Новий Час“, опинилиєз у ...в'язниці.

Пп. де ля Рок і Деґрель не читають мабуть української преси і „соковиті“ статті наських людовофронтівців їх не дійдуть, і їх прихильники їм не „поломлять костей“, як цього так дуже бажає п. І. В. — Деґрелеві. На всякий випадок, беручи з чисто українського становища, такі статті ні чести українцям ні українській журналістиці не принесуть. На простій бо мові те, — що понаписували і „Новий Час“ і „Громголос“ про де ля Рока тільки на підставі вісток міжнародніх аґенцій про субвенції з мін. внутр. справ для безпартійної, аполітичної організації комбатантів, якою був до недавна „Полум'яних Хрест“, — називається вершком рутенства.

П. С. Цікаво занотувати, що в такому ж тоні, як в „Новому Часі“, видержана й замітка ундівської „Свободи“, редактором якої відомий „антаґоніст“ п. де ля Рока — п. Зенон Пеленський...

„ДІЛО“„ ЕСПЕРАНТО Й ЖИДИ.

На чию користь іде така писанина „громголосівських“ і „новочасівських“ писак говорити не треба. Але буває, що нераз на послуги жидівського „людового фронту“ й масонерії й большевизму, що стоять за ним, стають й інші українські органи, напр. старенькє „Діло“.

Був колись собі такий жидок в Білостоці Др. Цаменгоф. Задумав „ущасливити“ людство однією для всіх мовою і зложив нікчемний жарґон — прозваний есперантом. Як пишуть бо його звеличники“ для загального миру потрібно. щоб людство говорило однією мовою й розуміло один одного без огляду на країну, де живе ця чи друга людина“. В 1887. р. видав цей Др. Цаменгоф словник і граматику есперанто. За його дурновату, але корисну для себе ідею вхопилися ясна річ всякі пацифісти, жиди й масонерія. Дуже пропаґують есперанто й большевики (ті, що всіми способами намагаються знівечити відрубність української мови!) і сороκліття есперанто в 1927. р. святкували вони в СССР, врочистими обходами й академіями. Є й серед українців трохи замотиличених прихильників цього жарґону. Виходив колись й есперантський часопис „Україна Стельо“ тобто „Зоря України“ (!) й появилося трохи есперантських брошур.

В цьому році „святкують“ есперантисти п'ятьдесятьліття „Есперанто“ або як його називають „міжнародньої помічної мови“. У Варшаві відбудеться в днях 7—15. серпня ц. р. 29-ий „Ювілейний світовий конґрес есперанта“. З цього приводу „Діло“ помістило в 157. ч. (з 21. 7. ц. р.) статтю якогось Т. З-ого п. з. „Конґрес Есперанта й українці“. Автор закликає українців взяти участь в цьому конґресі (орґанізованому здебільша жидами й комуністами!), бо при помочі есперанта можна інформувати чужинців про нас, довідатися про життя інших народів і пав'язувати „дружні взаємини з цілим рядом визначних громадянських діячів (яких саме — автор не подає, а шкода, бо справді визначні діячі різних народів „есперанта“ напевно не знають! — р.) різних країв і народів“. Довідуємося далі із статті, що „в Галичині існує аж два есперантських товариства“ (?! — р.) і що коло 10-х українців зголосило свою участь в цьогорічному конґресі.

Читаючи таку „пропаґанду“ за есперантом в „Ділі“ питаєте себе: пощо це все. Про нікчемність й безвартість цього міжнароднього жарґону переконалися здається вже всі народи і їх справді визначні діячі. Навіть самі жиди признасьогодні. що „мрія Цаменгофа не здійснилася“. Чи не краще вже пропаґувати вчення чужих мов? Може б тоді українські „визначні діячі“ так не компромітувалися закордоном! Або чи не краще б вже як слід вивчати свою рідну, живу, українську мову, — оту, що її московські прихильники всяких жарґонів, в тому й московсько-українського, (що його тепер наоспіх творять!) намагаються знищити, знівечити й відібрати їй усю красу й відрубність?!

Але творець „Есперанта“ жид — то ж вивчайте есперанто! Може які баски чи саксонці, як це радіє в „Ділі“ п. Т. З-ий, довідаються що про Україну! Може збудують цю Україну „дружні взаємини“ з різними визначними... масонами!

Як виходить з того всього жидівський авторитет українці цінять високо. Не дурно ж довгими роками для „Діла“, „Нової Зорі“, а тепер і для „Українських Вістей“ авторитетом у совєтських справах був і є кореспондент різних жидівських часописів, віденський жид інж. М. Басехес. Довідуємося тепер, що оцього Басехеса („видаленого“ недавно з СССР) в Москві оминали чужинці, подібно як аґентів ҐПУ через те, що його „взаємини“ з большевицькою владою були надто добрі... А може воно не так? — Нехай би спробував який справді чесний кореспондент перебути в СССР — п'ятнадцять років...

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГУМБУҐ І ШТУБАКИ З СТАНИСЛАВОВА.

Інколи правда наська преса обходиться й без жидів. Пробує сама інформувати на підставі „перевірених, достовірних джерел“. Але тоді виходить знову ж, як це пише слушно Вол. Дорошенко в „Нов. Часі“ (з 17. липня ц. р.) така московська „хлестаковщина“, що хоч полу втинай і тікай.

Подали ми недавно за українськими часописами дві вістки одну про „Українську Академію Наук“ в Шікаґо, другу про варварське знищення вінців на кладовищі в Станиславові. Виявляється тепер, що оця „Українська Академія Наук“ в Шікаґо — це „безсоромна реклями“, „найбезсоромніший гумбуґ“ однієї людини.

Що ж до другої вістки, поданої газеткою „Станиславівські Вісті“ (що її видають якісь маловідомі а то й невідомі молодці!), то виявляється, що вінці зложені на могилах Героїв в Станиславові знищені вже дощем і вітром спалено на зарядження Ради „Тов. Охорони Воєнних Могил“...

Що якийсь українець з далекої Америки забаг зробити в краєвій пресі комусь там рекляму — не дивуємося. Але „ридахторам“ із „Стан. Вістей“, що за п'ять хвилин могли розвідати цілу справу, и не подавати несамовитих вісток здався би міцний позаушник. Бо цього вже й осудити годі.

ГОЛОСИ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Неторкана справа

До завдань українського студенства за кордоном.

II.

Із закордонним життям тісно в'яжеться пропагандивна праця серед чужинців. Тим то треба всебічно заздалегідь обзнайомитися з нашими нац. справами. Треба знати історію й географію України; треба визнаватися й у літературі й мистецтві; потрібна орієнтація в нашій кооперації й торговлі, в наших актуальних справах, тощо. Звичайно чужинці цікавляться всім, так то треба їм дещо пояснити, доказати й переконати; знову ж інших треба зацікавити. Людина справді мусить бути на чужині такою собі „ходячою енциклопедією“, щоб дати на кожний запит задовільну відповідь.

Одначе не треба нам відгороджуватись китайським муром від чужинців, які б вони б й не були. Ми мусимо протискатись між них і нав'язувати дружні взаємини. Треба пізнавати даний край і народ, його життя-буття, бо в пізнаванні інших пізнаємо краще себе та порівнявши можемо як слід оцінити себе самих. Та на чужині треба завжди бути свідомим того, що кожний українець — **це представник своєї нації.** Як він сам зарепрезентується чужинцеві, таке той чужинець виробить собі поняття про українців. А це дуже важне, бо це рішає про прихильність чужинців до нас, чи їхню ворожість. Раз бо набуті враження залишаються тривалими. Про це слід добре пам'ятати та поступати так, щоб не принести сорому ні лихої слави свому народові.

Ми мусимо, як це вже я вище сказав, використати свій побут „у світі“ для поширення нашого знання та вироблення характеру. Ми повинні засвоювати собі все щонайкраще й щонайкорисніше в даного народу, щоб колись, у потребі, ми могли цим послужити своїй нації. Ніколи ж ми не повинні нагинатись до чужих злих норовів і ніяк їх ми не сміймо приймати. Трапляється саме навпаки. Деякі наші студенти скоро приймають собі саме от ці злі чужі звички. Доходить до того, що взявши собі приклад із чужинців, деякі розпиваються, п'янчать, а то й у публічних локалях „ідуть до риги“, кленуть тощо. Хіба ж так має право українець, а до того ще націоналіст репрезентувати свою націю перед чужинцями? Чимже він відрізняється від тубільця? А ми ж молодь **української** нації! Це треба **тямити й вельми добре пам'ятати.**

Далі коли ми ще згадаємо особисті сварі й інтриги (обов'язково їх призводиться до загально-національних проблем) між поодинокими студентами, чи групами, хоч — мовляв — ідеологічних розходжень ніяких немає, то відчуємо ясно, що не все в порядку. Бо ці особисті порахунки та крім того ще якась наївна манія „скришталізованости“ в однієї части нашого студенства спричинили повний занепад товариського співжиття, викликали поділ на якісь „два табори“.. Аджеж цього ніяк не повинно бути й поготів, коли до цього немає дійсних основ — ідеологічних розходжень.

*

Отож, з'ясувавши собі такий стан серед нашої студ. молоді, (застерігаюсь, що не узагальнюю, але говорю тільки про один осередок), треба доконче якось оздоровити відносини. Цим повинні зайнятись центральні студ. організації та **згори** завести якісь контрольні комітети, чи щось подібне, щоб мали право встрявати в так звані „приватні“ справи студ. молоді. Вони б мали обов'язок „підганяти“ до праці „залізних“ студентів, право інформувати батьків даного товариша, а в потребі й послужитись пресою, тощо. Крім того централі повинні більше й основніше цікавитись закордонними студ. осередками й пильнувати, наскільки виконуються їхні вказівки та прослідкувати працю й життя поодиноких студ. громад.

Було б цікаво, якщо б у цій справі відгукнулися й інші закордонні студ. осередки та почути їхню думку. Чи й по інших центрах трапляються виладки? А може це вже конечне зло закордонного життя?

Наприкінці ще виразно зазначую, що не пишу повищих своїх заміток для тих панів, чи батьків, чи студентів, що схочуть їх використати для свого „гудзя“ на всю націоналістичну студ. молодь, бо й справи не генералізую, але пишу для тієї студ. молоді, що хоче й уміє по мужньому стати простовіч дійсності та знайти сама на це лік. **Т-о**

В Турковичах на Холмщині

Українська преса принесла згадки і статті про величне церковно-національне свято, що відбулося 14—15 липня в селі Турковичах, грубешівського повіту.

Тут підкреслимо тільки одну сторону свята, що воно з кожним роком все більше стає святом молодих. — Холмщина? Є, пропаще діло! — і байдужий рух рукою, — це в старших, що не знають Холмщини і, що уявляють її, за давньою традицією, як твердиню комунізму й денаціоналізації. Зрештою, так уявляють і Волинь...

Але молоді не знають байдужих рухів. Вони бачуть нову Холмщину, що встає із забутих валів і городищ. Що нестримно росте десь в мішаних національно селах і містечках, по загублених в полях хуторах. Ростуть якось непомітно, — десь працюють, десь вчаться, і раз на рік сходяться переглянути свої ряди в Турковичах. Що-року їх більше, вони веселіші, бадьоріші. Вони пахнуть вітром, сонцем і пшеницею, що понад неї пройшли свої десятки кілометрів на свою стрічу. Цього року вони довго співали своїх старовинних пісень під великими холмськими зорями. Навколо стояли селяни. Дякували і розмовляли.

— А звідки Ви хлопці?

— З цілого світу, — звичайно жартуючи, бо переважно з грубешівського і томашівського повітів. Багато з Волині, — це гості. З Галичини дуже мало.

Ранком сонце сходило над древніми валами Червеня. По урочистій Службі Божій селяни оточили кіоск з українською пресою. Особливим успіхом користувалося спеціяльне холмське число журналику „Дитина“, що його безплатно роздано понад 2000. І всюди холмська молодь. Молода, нова Холмщина:

І ти колись, забута, сумовита,
Віки згадаєш, мов пустир, безплідні;
Ростуть твої сини, мужніють діти
О, Холмщино, далекий закут рідний.
(С. Кушніренко)

Увечері куріли холмські шляхи. Розійшлись молоді по селянських хатах, щоб за рік знову зійтись з новими осягами, перемогами й радістю. Йдучи співали про те, що їх країну охороняє Мати Божа,

„А з Нею холмський вірний люд
Всі кривди переможе“.

Співала Холмщина, ще незнана широкому нашому громадянству. Холмщина, що безповоротно очуняла від комуністичного дурману, яким опоїли її були раби Москви, в надії, що видасть яничарів.

Не вдалося. **І. К.**

І в Чернігівщині

Московська „Правда“ з 17. липня ц. р. подає, що в Чернігівщині розвели свою шкідницьку діяльність троцькісти — всякі „неблагонадьожні“ елементи: колишні анархісти, бундівці, українські соціялдемократи й ін. Провідні круги сов. адміністрації ставилися до тієї діяльности дуже ліберально. „Правда“ називає тих „троцькістів“, це: Чумаченко, предсідник контр. комісії прилуцького району, Гутник — редактор комсомольської обласної газети, Косяченко — заступник голови обвиконкому, Кундич й багато інших. Їх „покровителем“ вважає „Правда“ Мойсеєнка, комісаря зем. справ „УССР“. Пише ще „Правда“, що розкриття тих ворогів проходило „со скрипомъ“.

Присилайте передплату!

ІЗ ПОЖОВКЛИХ СТОРІНОК

З книжки **КОРНИЛА Н. УСТІЯНОВИЧА: М. О. РАЄВСКІЙ И РОССІЙСКІЙ ПАНСЛАВІЗМЪ, СПОМИНКИ ЗЪ ПЕРЕЖИТОГО И ПЕРЕДУМАНОГО. У Львовѣ, 1884*).**

ЗУСТРІЧ З ІРЛЯНДЦЕМ.

— „І ви ще можете казати, що ваша доля сумна? — заговорив він (ірляндець, з яким стрінувся автор на всесвітній виставі у Відні 1873. р.) хмарно по хвилині — Не варт той народ — вибачайте — жити, що має землю під ногами, має свій куснік хліба і свою рідну мову в роті, свою віру і свою народню літературу, — а ще нарікає на долю і не вірить в свою будучність! Що ви почали б, коли б вам було так як нам? Англійці (в ориг. Англичане) видерли нам землю, англійці зробили нас своїми паріями, англійці втяли нам язик наш, взяли нам мову, мені видерли навіть прізвище старинне і славне, — все взяли, все, а ми ще не падемо в одчай, ще маємо надію, не хочемо й не будемо англійцями!...“

Я зробив кілька замітів і старався його успокоїти..., одначе він нетерпеливо перервав мої виводи і сказав злобно і гірко усміхаючись:

— „Ви того не розумієте і будете аж тоді добрим патріотом, коли спізнаєте, що то значить — не мати землі, не мати мови, а чути і знати, що есть ся народом, народом копаним, наче собака ногою“.“ (ст. 59—60).

ПРО ЧЕСТЬ І ПОВАГУ СВЯЩЕНИКА.

„— „Інтерес церкви, інтерес народній, ба навіть інтерес свій власний — говорив отець (батько К. Устіяновича в Сучаві на Буковині) дальше — приказують священикові пильнувати школи, бо школа виховує молоде покоління, його будучу паству. А багато ви маєте таких, що не зважають на ніякі обиди й учать в школі?... Чи много таких, що завдадуть собі того мозольного труду вчащати до читальні і толкувати і научати її членів з хісном для церкви, народности і для себе? Інтерес церкви, інтерес народній і власний хочби каже нам держати честь духовенства високо, каже нам викидати з-поміж себе священиків негідних, каляючих свій стан і деморалізуючих поганим прикладом люд. В кожнім деканаті знайдете такого, а проте ніхто на нього не піднесе голосу і всі пристають з ним і подають йому руку, з чого користають вороги наші — і так спадає ганьба поодиноких на ввесь клир і ширить сумніви віри в народі і пониження руського духовенства...“

— Дбродушність, м'ягкосердність нашого клиру не позволяє зтоптати виновників — сказав один з нас.

— Так. Але та м'ягкосердність буде причиною упадку церкви і віри і поки наш клир не буде поступати по словам Христа: „аще тя соблазняет рука, уріж єї, а око виколи єго“, — не вірю в таку повагу духовенства, якої нам треба для піднесення віри і народности нашої“.

*) Подаємо без ніяких змін, тільки сьогоднішнім правописом.

З НОВИХ ВИДАНЬ:

ЯК СТАТИ РЕМІСНИКОМ.

Про науку в промислових школах: в терміні, та про челядничі й майстерські іспити. — Львів 1937. Накладом Т-ва „Праця“ ім. Ів. Левинського.

Ремісництво — стан на який в нас досі мало зверталося уваги. Та потреба розросту цього стану стає в нас дуже актуальною. Бо коли візьмемо на увагу малоземельність нашого селянства і те, що майже все ремесло є в руках чужинців — тоді побачимо, які перед нами великі можливості.

Перед нами книжка-порадник, що подає чому саме треба нам братись до ремесла, що ремісник повинен знати, якого ремесла треба вчитись. Подає виказ ремісничо-промислових шкіл та вказує, де є добре ремісникові осідати. — Книжка повинна майтися в кожного батька, що своїх дітей хоче мати ремісниками. Ціна книжки 60 гр.

„УКРАЇНСЬКИЙ ДАЛЕКО-СХІДНІЙ НАЦІОНАЛІСТ“.

В Харбіні (Манджурія) приступають до видавання журналу п. н. Український Далеко-Східній Націоналіст.

Із СУЗ

ШУКАЮТЬ ВИНОВНИКІВ...

Для виправдання провалу на сільсько-господарській ділянці в Харківщині большевики вишукують винних „контрреволюціонерів“. І так, ГПУ заарештувало дотеперішнього начальника облЗУ Паська за „дезорганізацію господарської і технічної бази МТС“. Усунули теж і заарештували керівника зернового управління Кравченка. Теж колишній заступник голови харк. облвиконкому Башкатов — заарештований за це саме. (Вісті 24. 6.).

І В ПРОМИСЛОВОСТІ ПРОВАЛ.

Большевицька преса лає керівництво харківського апаратно-радіяторного заводу за те, що в травні виконав лише 66 відс. пляну. З того 27 відс. товару не до вжитку. Як причину цього подають ...„брак масово-політичної роботи“. Отже й керівникові політуправління перепаде...

ПІД КЕРМОЮ ЖИДА.

На місці дотеперішнього голови комітету фізкультури і спорту „УСРР“ Коритного призначили жидка Емануїла Борисовича Гейро. І тут пропихає Хатаєвіч „свою віру“.

ТРИВОГА.

Як доносять „Вісті“ з 28. і 29. червня, на українських землях, окупованих Москвою, поширюють партійні організації масово між українським населенням протишпигунські брошури: Уранова „Про деякі підступні методи вербувальної роботи іноземних розвідок“ та Мануїльського „Про капіталістичне оточення і троцькістські резерви“. Щоб ці брошурки умасовити знизили їх ціну до 10 копійок.

ЛАНИ ГОРЯТЬ...

Як пишуть „Вісті“ з 29. червня, трапилися в Одещині підпали ланів, які одначе вдалося злушити. В Херсонському районі в колгоспі „Червоний маяк“ сталася пожежа двократно: 6. і 27. червня. У колгоспі ім. Петровського в Хоролівському районі вибухла на ланах пожежа. Як бачимо саботажна протиколгоспна акція сильна цього року, як і минулого.

ЩО З ПЕТРОВСЬКИМ?

Петровський, голова ЦВК „УСРР“, ніколи не мав надто чистої совісти супроти Сталіна. Кажуть, що підчас баталії Сталіна проти Троцького, був Петровський не від того, щоб станути в опозицію проти Сталіна. Але хитрий грузин притиснув тоді „українського старосту“ до стіни документом — протоколом царської поліції, в якому звітувалося ні менше і не більше, як те, що „учитель Петровський, член Думи“ раз якось піянствував з царським поліцмейстром. Сталін мав сказати Петровському, що на випадок найменшого його непослуху, скомпромітує його цим документом.

Тепер, коли Сталін розправлявся з Тухачевським, Якіром, Червяковим (білоруський „Петровський“, що скінчив самогубством), Голодедом (білоруський „Любченко“, розстріляний), Ходзаевом (голова ЦВК і РНК Узбекістану — заарештований) і др. і др. — Петровського напав великий страх, що він аж розхорувався. Як пишуть „Вісті“ з 24. червня, Петровський захворів „на жорстокі болі в обшарі серця“ ЩЕ 28. ТРАВНЯ, отже якраз тоді, коли ГПУ в Києві ліквідувало Якіра і др. Чи ці „жорстокі болі“ покінчаться ліквідацією Петровського чи його добровільною смертю — побачимо.

ДОСТАЄТЬСЯ І СПІЛЦІ СОВЄТСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ“.

Недавно тому зліквідовано цілий ряд большевицьких письменників на Україні з секретарем „Спілки СПВ“ Сенченком на чолі, а вже тепер переведено нову „чистку“ у зв'язку з розкритою „авербаховщиною“. Серед драматургів і театральних критиків викрито „ворогів народу“: Грудину, Проня і Чепурного. Як пише московська „Комсомольська Правда“ з 11. липня „в останні дні викрито в „Спілці совєтських письменників України“ цілий ряд ворогів народа“. Між ними знаходяться недавній секретар спілки Усенко, секретар партійного комітету спілки Патяк, „комсомолець“ Чигирин, Шеремета й Голованівський, з яких Шеремета — це прихильник „ворога народу Коваленка“, а Голованівський „зв'язаний дружбою з ворогами Аголом і Кілльрогом“.

Ворог в радіо і на заводах

ЖАХ У МОСКВІ.

На IV. сесії ЦВК СССР (большевицького „парляменту“), на якій ухвалено нову большевицьку „виборчу“ ординацію, виступав м. ін. з промовою теж секретар ради національностей Хацкевич. Його промова — це один реєстр актів про **зростання впливів націоналізму серед населення України**, Кавказу, Туркестану й інших Москвою поневолених земель. — Промова викликала серед присутніх (сама большевицька еліта) гнітуче враження. Тому теж тон промов дальших промовців був головно звернений проти всяких ворогів народу. В цьому самому тоні були теж видержані промови Любченка, віцепрезидента Академії Наук „УССР“ Шліхтера й голови київського облвиконкому Василенка. — Москву огортає неабиякий жах перед остаточною розправою поневолених націй.

І В РАДІО „ВОРОГ“.

Московська „Правда“ з 9. липня містить обширний допис свого київського кореспондента про те, що в київському радіо загніздилися контрреволюціонери, які висилали ворожі режимові авдиції. Коли 14. серпня 1936. р. проголошено по радіо присуд смерти в процесі Каменєва—Зіновєва, то київське радіо зараз після того стало передавати похоронну, жалібну музику. Те саме сталося в харківському радіо після проголошення присуду в процесі Пятакова і тов. 31. січня цього року в передачі київського радія „були вичеркнені місця про зв'язки троцькістів з гестапо“. — 4. квітня співав Коваленко, проспівав пісню, яка висміювала червону армію. — Знову же підчас проголошування присуду смерти на Тухачевського, Якіра і тов. — 12. червня — за московським радіо „радіостація ім Косіора“ в Київі була зовсім несподівано вилучена, буцімто з технічних причин“.

„Правда“ обвинувачує в „політичній сліпоті“ не лише „всеукраїнський радіокомітет“ з жидівським письменником І. Куликом на чолі, але теж „українську“ пресу: „Комуніста“ й „Пролетарську Правду“ та сам ЦК КП(б)У.

ЗНОВУ ВБИВСТВО ПЕРЕДОВОГО КОМУНІСТА.

В селі Валява, району ім. Петровського, вбив „клясовий ворог“ Басай бригадира стахановця колгоспу ім. Будьонного, члена сільради, одного „з найкращих сільських активістів“ — Гейка. Вбивника заарештували. Про те, що Гейко був одним з визначних служак Москви, що терроризував українських селян, свідчить факт, що йому влаштували похорон на державний кошт.

ЕКСПЛОЗІЯ НА ЗАВОДІ.

Як пишуть „Вісті“ з 22. червня, на одному з заводів в Миколаєві, що працює для оборонних потреб СССР наступила недавно велика експлозія, що принесла за собою великі жертви в людях і матеріялі. „Вісті“ зазначують, що це „шкідницький диверзійний акт“ підпілля і лають обласний одеський суд за те, що він процес в цій справі як звичайний службовий злочин.

Як бачимо, революційна боротьба на СУЗ розгортається.

НОВІ „СЛОВНИКИ“.

Совєтська Академія Наук в Києві почала видавати „Російсько-український словник“. Редактори цього „словника“ усунули з нього всі дотеперішні „помилки“, тобто все, що надто відрізняє українську мову від московської. Водночас вийшов під редакцією відомого жидка А. Хвилі перший том чергового видання українського словника Грінченка. Цілий словник теж „спрепаровано“ м. ін. усунені з нього всі слова, що починалися буквою „Ґ“.

ДОСТАЄТЬСЯ ВЖЕ Й КП(б)У.

Недавно „розкрито“ „шкідників“ у київському радіо „шкідницька“ діяльність яких проявлялася в тому, що якимсь чином після московських процесів київська радіостація надавала жалібний марш, або й зупиняла авдицію.

Московська „Правда“ з 15. липня пише з приводу того таке: „Не міг не знати про такий стан в київ. радіо Ц. К. КП(б)У, як щоб його апарат хоч в якій небудь мірі стежив за ситуацією на ідеологічному фронті. Але ось пройшло шість днів після надрукування матеріялів у „Правді“. Всежтаки не чутно, щоб Ц. К. КП(б)У узявся якихнебудь засобів, щоб могли насправді встановити большевицький порядок в радіоподачах. Мовчить й орган Ц. К. КП(б)У — газета „Комуніст“, хоч і вона одержувала сиґнали про ворожі вилазки. Дивне мовчання. Ще більш дивне враження наводить мовчання київської обласної газети „Пролетарська Правда“, редактором якої Кусільман. Адже це ніхто інший, тільки його дружина передавала в радіо жалібний марш після проголошення присуду над троцькісько-шпигунською бандою“.

Знаючи сьогоднішні „звичаї“ в Совєтах слід сподіватися, що по такому нападі підуть, якщо ще не пішли, численні арештування в провідних кругах КП(б)У. Може й буде процес.

Із зеленої Буковини

ПІСЛЯ ПРИСУДУ НА УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ В ЧЕРНІВЦЯХ.

Найвищий касаційний суд в Букарешті відкинув відклик українців, засуджених румунським військовим судом в Чернівцях за висвистання румунського гимну на святі в честь Шевченка. Присуд стане цим робом правосильний.

Усіх засуджених перевезли до в'язниці в Дофтоні, що є одною з найтяжчих в цілій Румунії. Коли засуджених націоналістів перевозили в Чернівцях на залізничий двірець, зібралася така велика юрба українців, що станули всі трамваї й автобуси. Публика кидала ескортованим під ноги рожі.

ЗАСУДИЛИ.

24-го червня б. р. запав присуд у процесі редактора „Самостійности“ Івана Григоровича. Військовий суд видав такий присуд:

Івана Григоровича, відповідального редактора „Самостійности“, засуджено на три роки в'язниці, 50 тисяч грошевої кари, п'ять літ утрати горожанських прав і заплату 3000 левів процесових коштів. Йому закидали, що видрукував низку статтей у „Самостійности“ протидержавного змісту. Як відомо, І. Григорович засуджений крім того у процесі за висвистання румунського гимну в Чернівцях на 2 роки в'язниці.

ПРОТИ УКРАЇНІЗАЦІЇ ЦЕРКВИ.

Проти розпорядку епарх. ради що заборонила 15. V. ц. р. священикам під загрозою здержання платні відправляти Службу Божу й навчати релігію мовою українською — заложили протест українці — члени епархіяльних зборів буковинської архидієцезії.

СЕЛЯНИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

У Заставі, Буковина, селяни повиходили з церкви, коли там стали співати королівський гимн. Румуни заарештували 16 селян, але згодом мусіли всіх увільнити.

Стружки

ПРОРОК З ФНЄ — пан М. Іванейко, що тепер на відпустці і „живе і працює в саді“ спромігся, (в 168 ч. „У. Вістей“) хоч „як трудно“ було йому на „відповідь“ „Голосові“ й... „Новій Зорі“. Вкололи його передовсім слова „колишній фільософ“ і, щоб рятувати себе він „віписав“ відповідь („Про приятелів“) в дусі пророцько-філософічному тоні. Там і про „розмахані ослині хвости“ і про „штубаків в реверенді“, про „гаркітливу зграю“. Але що найважніше пророк-філософ починає філософічно боронити „перебіжчиків“, мовляв тими, „що тужать і шукають, жиє й обновлюється світ“. Прирівнює навіть отих „перебіжчиків“ до... „перших християн“. Значить з п. Іванейком гірше як ми думали. Паморочи б'ють йому вже таки в голову. І тому не дивуємось, що нашу замітку про денунціяторські „методи“ ФНЄ він проковтнув, як безголоса риба гачок!

ОРГАН ВОЛИНСЬКИХ НОРМАЛІЗАТОРІВ з ВУО „Волинське Слово“ (ч. 23) бідькається, що не зважаючи на те, що він боронить „ідею єдиного Волинського Ревізійного Союзу“ й „ідею польсько-українського порозуміння“ директор цього „Ревізійного Союзу“ Хржонстовскі заборонив українським кооперативам передплачувати це ж таки „Велинське Слово“ і львівську „Неділю“...

ЗА ЧВЕРТЬГОДИНИ МОВЧАНКИ.

— Мій син, пані, є музиком. За годину концерту платять йому триста злотих.

— А мій, прошу пані, є послом. За чверть години мовчанки одержує тисячу злотих. („Врубле на даху“).

Після кривавих подій в Сокалі

Представники українського зорганізованого громадянства, зібрані в Сокалі в дні 19. липня 1937. р., розглянувши жалюгідні події, що заіснували в дні празника св. Ап. Петра і Павла 12. липня 1937 р. в Сокалі — ствердили, що передполудневі події обмежились тільки до незначних сутичок між українською молоддю з приводу профанування Богослуження їздою на каруселі в часі відправи, а переверненням кількох страганів українських, польських і жидівських було наслідком паніки, спричиненої арештуваннями, — зате пополудневі події викликали комунізуючі головно місцеві елементи, які щойно в дві години по ранішніх подіях побивали до крови і кололи ножами безборонних українців, передовсім в народніх строях, що ще не вспіли відійти з міста.

Водночас ствердили згадані представники, що при пополудневих подіях арештовано майже виключно тільки побитих, зате ні один з напасників-ножівників не находиться в арешті.

На Закарпаттю

Ще про З'їзд Української Селянської Партії.

В попередньому числі „Голосу“ подали ми звідомлення про З'їзд Української Селянської Партії в Хусті на Закарпатті. На цьому З'їзді висунено домагання, яких зміст передаємо. З'їзд домагається автономії і посад для українців; для чужинців-урядників іспиту з української мови; парцеляції великої земної посілости; зниження податків; віддовження селянства; перестати переслідувати українську парцеляцію; припинити екзекуції податків; зліквідувати зерновий монополь; рятункової акції для населення Підкарпаття; права користуватись лісами й полонинами; обнижки цін сіль.-госп. знаряддя і машин; покращання соціяльної ситуації українського робітника. З'їзд вкінці протестує проти спроваджування на Закарпаття чеських робітників.

Протести проти московських підручників.

Як відомо обмосковлення наших закарпатських братів лежить в інтересі чехів. Тому й підтримують вони кацапщину головно в шкільництві. Протиставляючись цьому, народовецькі організації міста Берегова вислали меморандум в мовних справах до ради міністрів, міністерства шкільництва, культурним комісіям парляменту й сенату, губернаторові й віцепрезидентові. В меморандум протестується проти штучної граматики й проти намагань роздвоїти наш нарід.

УКРАЇНСЬКІ СПРАВИ В НІМЕЧЧИНІ.

Недавно закінчилася в Берліні виставка у викладових залах „Дойче Арбайтсфронт“ (державно-професійна організація німецького робітництва) про національності в Чехословаччині. На цій виставі запрошено українське студентство Берліна (т-во „Зарево“) влаштувати відділ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКАРПАТТЯ. Вистава тривала 3 місяці й її відвідували прогульки робітництва всіх берлінських і багатьох провінційних заводів.

Усміхнися!

ЯК СЬОГОДНІ ПОЧИНАЮТЬ ВІЙНУ!

Токіо й Нанкін вирішили вести війну. Обидві столиці шлють телеграми до Берліна, Риму, Москви й Парижа:

— Галло! — починаємо війну — слати добровольців і военний матеріял для обидвох воюючих сторін. („Врубле на даху“).

СОВЕТСЬКИЙ КОМУНІКАТ.

Через різні країни пройшли хмари біляків-мотилів. Появились вони і в Советах. Советська телеграфічна агенція „Тасс“ видала з цього приводу такий комунікат:

„На заході СССР появилася хмара біляків-мотилів, що впала на один з колхозів, винищуючи до щенту засіви. Справників піймано й розстріляно“... („Врубле на даху“).

НЕ МОЖЕ...

У Варшаві вчать людей ходити вулицею. Поліціянт задержує якогось добродія, що переходить вулицю навскоси.

— Прошу йти простою дорогою! — повчає поліціянт.

— Не можу! — відповідає добродій. Адже я — соймовий посол. („Врубле на даху“).

В СТАРОМУ ЦАРСЬКОМУ РЕЖІМІ.

В одній із закутин царської Росії волосним поліціянтом був старий уже нічний сторож. Сталося так, що з арешту втік один волоцюга. Сторож пустився за ним в довгу й завзяту погоню. Коли потомилися вже обидва, волоцюга сідає на придорожньому камені. Затримується й сторож і теж сідає собі оподалік. За якої пів години волоцюга кличе:

— Гей, ви там, біжім дальше!

У світі кипить

РЕЛІГІЙНІ ЗАВОРУШЕННЯ В ЮГОСЛАВІЇ.

В липні 1935 р. югослав'янський уряд заключив з апостольською столицею конкордат, що забезпечував права католицької церкви, якої визнавці (хорвати, словенці) творять майже половину населення Югославії. Не бажаючи входити в конфлікт з православною церквою, уряд через два роки зволікав з ратифікацією того договору. Вкінці югослав'янський парлямент (скупштіна) рішився і став радити над урядовим проектом конкордату. Це викликало серед православних велике негодування, і навіть довело до кривавих демонстрацій. Незважаючи на заборону поліції, православні улаштували процесію, в якій взяло участь 11 єпископів, 40 священиків і 8 тисяч вірних. Коки поліція замкнула процесії дорогу прийшло до вуличної бійки, в якій ранено одного єпископа і кількох священиків. Бійка переноситься навіть до парляменту. Вкінці приходить голосування над конкордатом; його приймають більшістю голосів. В міжчасі вмирає патріярх прав. сербської церкви Варнава, який перед смертю виключає з церкви премієра і 8 міністрів. Похорони, в яких взяло участь біля 30 тисяч вірних, перемінилися в демонстрацію. Дійшло до виступів проти мін. внут. справ Корошеца, при тому демонстранти обкидали поліцію камінням і кріслами. Дійшло теж до заворушень в Сараєві, при чому поліція стріляла і ранила около 100 осіб.

ВІЙНА В ЕСПАНІЇ.

В Еспанії дальше ллється кров. Це вже не тільки братовбивча війна. Проти себе станули два світи, дві ідеї, дві доктрини, однаково крайні, однаково фанатичні. Саме минув рік, коли то національній Еспанії вірвався терпець зносити довше сваволю й намагання червоних висланників Москви погрузити Еспанію в большевицьку багну. Овіяні духом любови до батьківщини йдуть національні війська Еспанії під проводом свого вождя ген. Франка побідним походом вперед. І не зважаючи на велику поміч воєнним матеріялом і людьми червоної Москви, не зважаючи на те, що масоно-лібералістичний світ створює в світі опінію неприхильну для повстанців, не зважаючи й на те що такаж масоно-лібералістична преса весь час своїми заголовками вигравала війну в користь червоних, — національні війська здобувають місцевість за місцевістю, місто за містом. Так дійшли вони до Мадриду, в якому ворог сконцентрував найбільші свої сили. І ломлять повстанці ворожий напір за напором, десятокуючи міжнародну голоту, пройдисвітів так зв. міжнародні бригади, розбиваючи советські танки зістрілюють советські літаки.

Останньо під місцевістю Брунет прийшло до найбільш кривавих боїв від початку війни в Еспанії. Тут ворог сконцентрував великі свої сили. Повстанці всіми родами зброї рушили до атаки. Під їх напором червоні подалися, прорвався їх, здавалось, незрушимий фронт. В цьому бою втратили червоні 30 тисяч вбитих і ранених. Повстанці здобули 24 сов. танків і 40 скорострілів. Опріч того за 10 днів червоні втратили 100 літаків.

МЕЧ САМУРАЇВ НАД КИТАЄМ.

Почалось на ділі від дрібного, як на тамошні обставини інциденту. Дня 7. липня недалеке місцевости Лю Кучіяо, ніппонський відділ, що робив там нічні вправи, китайське військо зустріло стрілами. Вив'язалась обопільна стрілянина. Над раном прийшло до завішення зброї, при тому ніппонці поставили ультимат, щоб китайські війська до чотирох годин покинули Лю Кучіяо. Наслідком відмови прийшло до дальших военних кроків. Такий стан тривав до 19. липня, коли то команда ніппонських військ зуміла допровадити до льокального порозуміння з шефом автономічного уряду провінцій Гопеї й Чагар ген. Люнг-Че-Юаном. Але вже наступного дня заіснували нові інциденти. Передусім в китайській дільниці Шангаю загинув ніппонський моряк, на передмістю Гопеї упроваджено директора й персонал ніппонської фарми, а на кінець зневажено ніппонський прапор. Прийшло до сутички на стації Лянг-Фанг. Вкінці ніппонці вдарили на Пекін, тому що китайські війська, всупереч позволенню китайських льокальних властей, відмовились пустити до міста змоторизований відділ ніппонців. Ситуація все більше загострюється. Ніппонці роблять налет на Лянг-Фанг і розбивають шість китайських полків, а в дальшу чергу обстрілюють китайську дільницю Пекіну, ставляючи водночас ультимат вицофати китайські війська на 150 км. від Пекіну. Внаслідок невиконання ультімату ніппонці розпочали наступ й у висліді дводневних операцій заняли Пекін і Тієн-Тсін.

В тій цілій справі одне кидається в вічі, а саме: вороже наставлення китайців до ніппонців не дасться вичерпати високо розвиненими національними почуваннями, коли взяти під увагу, що китайці зовсім не реагували на анексію зовнішньої Монголії і східнього Туркестану Советами. Не викликує теж великого обурення в них удержування в Китаї чужоземних військових гарнізонів. Стає ясним, що в підсичуванні протиніппонських настроїв заангажовані совети.

ЗВОРОТ В АНГЛІЇ.

Політичні круги в Англії ставилися досі, як відомо, як не вороже, то невтрально до боротьби ген. Франко з еспанським большевизмом. В останній час в Англії починають підноситися голоси в користь нац. еспанського уряду. Один з найповажніших консервативних органів „Морнінг Пост“ стверджує, що ген. Франко веде боротьбу за звільнення своєї країни зпід впливів московського комінтерну. З початком домашньої війни червоні мали в своїх руках майже всі арсенали, фабрики зброї, банки, великі промислові заводи, як теж перевагу на морю. В тих умовинах висліди, що їх осягнув ген. Франко дуже поважні. Він панує сьогодні вповні на морю і займає більшу частину країни. Війська ген. Франко несуть визволення й мир. Але найважнішою справою те, що ген. Франко поборює заговір, що загрожує цілому світові. Тому теж — кінчить цей орган — англійська нація повинна бути вдячною вождеві національної Еспанії.

Уже й Швайцарія зброїться. В останньому часі проведено там реорганізацію армії і збільшено її з шістьох дивізій на дев'ять.

КОРОТКО:

— У Франції під правлінням „Людового Фронту“ нараховують сьогодні 316.482 безробітних.

— На балтійському морі відбуваються маневри фльот усіх прибалтійських держав.

— Індуські революціонери в північно-західній Індії напали на відділ англійсько-індуського війська, вбили шістьох вояків і поранили кількох.

— Совети відкликали з Парижа комісаря советського павільону на міжнародній виставі Івана Межлаука (брата сов. комісаря тяжкого промислу Валерія Межлаука). В Парижі говорять, що його в Москві арештовано за те, що на фотографіях і портретах, виставлених у павільоні, були теж розстріляні недавно советські достойники й генерали.

— Агенція Гаваса подає, що червона артилерія остріліювала через три години Овієдо, місто, що в руках нац. військ. Червоні обстрілювали навіть сирітський захист. Згинуло кілька дівчаток, ок. 20 ранених.

— Після найновішої урядової італійської статистики чксло громадян італійської імперії виносить сьогодні 43 мільйони і 388 тисяч населення.

— Закордонні політичні круги все ще цікавляться справою розстрілу советських генералів. В Лондоні говорять, що компартія переходить сьогодні велику кризу і що в зв'язку з останніми процесами усунено з компартії ок. 25 проц. членів. Тому, що компартія нараховувала в ост. часі 2,800.000 членів, то арештовано, або виключено з партії ок. 700 тисяч комуністів.

— В неділю 25. ц. м. спустили на воду найбільший панцирник італійської фльоти „Вітторіо Венето“. Хресною матір'ю була жінка одного з робітників занятих при будові панцирника.

— В часі конгресу Ком. Партії Болгарії, що відбувався в горах недалеко Софії, поліція арештувала 10 членів Центрального Комітету Партії.

— Уряд баскійської республіки, зайнятої військами ген. Франко має намір перенестися з Сантандер до Валенсії.

— В Москві кружляють все більш настирливо поголоски, що арештували Белю Куна.

— В Італії помер один з найбільших учених світа, лавреат Нобля, винахідник бездротового телеграфу, радія, сенатор Г. Марконі.

— До Лондону на кілька днів прибув рум. король Карло.

— З Москви повідомляють, що там арештували комісаря здоров'я Камінського, віцекомісаря промислу Еліяна, предсідника державної комісії Антипова та прем'єра російської республіки Сулімова.

— Ген. Франко зарядив, що в цілій національній Еспанії від 1. серпня, обід з однієї страви відбуватиметься не якосї раз в місяць, але раз в тиждень. Ощадності будуть на суспільні цілі.

— Мін. Делядіє одержав від франц. ради міністрів згоду на підвищення кредитів на зброєння. Ці кредити на 1938 р. виноситимуть майже 11 міліярдів.

— Амбасадор Франції зложив енергічний протест в міністерстві справ загр. Німеччини проти поширювання націоналсоціялістами вісток, що до Еспанії вислано відділ французької чужоземної легії.

— В Німеччині оголошено розпорядження премієра Герінга, на основі якого націоналізується велику галузь народного господарства — металургію.

— Лігу Народів покинула республіка Сан Сальвадор.

— Французька преса подає, що під сучасну пору увага урядових московських кругів звернена на Україну, де в редакціях найбільших українських щоденників і серед організацій комсомолу викрили „ячейки шпигунів і ворогів народу“.

— В С. С. С. Р. арештували ген. Каширіна, коменданта північно-кавказької военної округи. Ген. Каширін був членом суду, який засудив на смерть маршала Тухачевського.

— Перед прибуттям англ. королівської пари до Бельфасту (Ірляндія) по обох сторонах гряниці, що відділює Ульстер від Вільної Ірляндської Держави прийшло до цілого ряду терористичних актів.

— Короля Фарука оголосили королем Єгипту. Це перша того роду врочистість від часів фараонів.

КУЛЬТУРНА ХРОНІКА

„ХОЧЕМО НІМЕЦЬКОГО МИСТЕЦТВА“.

Завершенням „Дня німецького мистецтва“ в Мюнхені, як це ми вже повідомляли, було відкриття величавого „Дому Мистецтва“. У своїй промові на відкриттю цього „Дому“ канцлер Гітлер заявив: „Націонал-соціялістична Німеччина прагне знову німецького мистецтва, що його, як усі творчі вартості, нація творитиме до віку. Коли під цю будівлю клали ми угольний камінь — починали будували ми святиню мистецтва, але не так зв. модерного мистецтва, тільки німецького мистецтва. Якщоб в цілому життю моєму я здвигнув тільки цей дім для німецького мистецтва, то вчинив би я більше для неї, як усі ті сміховинні писаки давньої жидівської доби й маленькі махери мистецтва“.

СЛОВНИК ЧУЖОМОВНИХ СЛІВ.

У В-ві „Дешева Книжка“ вийшов друком „Кишеневий словник чужомовних слів із поясненням їхнього значення“. Уложили Р. Борис і Сидір Корбут. Сторін 288. Ціна 2 зл. для передплатників „Голосу“ 1.50. Про вагу такого видання говорити не треба. Словник стане дуже помічним кожному читачеві часопису, передовсім тим, для кого він призначений: українському робітникові й селянинові.

ГЕН. ФРАНКО ДО Р. КЕРЧА.

Книгозбірня „Вістника“ видала книжку Р. Керча „Франко — Вожд еспанців“. Як пише „Вістник“ ч. 7—8, автор книжки вислав був один її примірник ген. Франко і тепер дістав від Вождя еспанців листа з подякою.

АРХЕОЛОГІЧНІ РОЗКОПКИ.

В селі Колубаївці біля Кам'янця Подільського розкопали т. зв. козацьку долину. При розкопах найшли кам'яну домовину, а в ній кілька черепових кісток старовинної людини, посуду і крем'яні долотця. Домовина походить з кам'яної доби.

При розкопах фундаментів зруйнованого большевиками Михайлівського манастиря найшли житло з давнього періоду Києва — 12. сторіччя. Тут натрапили на рештки стін житла, на різну хатню посуду та інші речі побуту. В поблизькі цього житла найшли візантійську монету з 12 сторіччя. На території Михайлівського манастиря викопали досі багацько гробів з похоронним інвентарем цього часу.

РОЗКОПКИ В ОДЕЩИНІ.

Підчас розкопок на території лузанівського „Артему“ (Одещина) знайшли фундамент стародавнього грецького поселення. При розкопах знайдено багато уламків амфор та іншого посуду, які вказують на те, що поселення існувало в III—II сторіччі перед Христом.

І МИКИТЕНКОВІ НЕ ВЕЗЕ.

На зборах письменників Харкова, скликаних на те, щоб „піддати нещадній критиці“ діяльність літературного критика Клоччя, „який був рупором авербахівщини в українській літературі“, притиснули до стіни теж Микитенка, передового драматурга УСРР“ за потурання „троцькізмові в літературі“. Далі скритикували збори становище Кириленка, Фефера, Городського, Гільдіна й Усенка. Мабуть, що це імена тих, яким стелиться шлях недавно поліквідованих Сенченка й компанії. (Вісті 30. 6.).

— В місцевості Бологоє в СССР совєтський летун кинув „через помилку“ бомбу на церкву підчас богослужения. Згинув священик і кільканадцять осіб ранених. Летуна не арештували.

ГОСПОДАРСТВО

На здорову розбудову нашого села

Освіта нашого народу, хоч і поволі, йде все вперед. Вже рідко можна найти село, щоб з нього не вийшов хтось, що скінчив середню а то й вищу освіту. Та ще мало є сіл, щоб у них задержалися ці освічені люди та працювали над піднесенням культури свого села. Бракує ще в наших селах сприятливих умов для життя культурнішої людини і всі вони при першій можливості замешкують у місті. Часто сидять тут без праці, півголодні, але рідко йдуть на село. Та залишити село без культурного проводу не можна, бо село — це 80% української нації! Необхідна посвята інтелігенції, принаймні молодшої, для нашого села. Особливо це мусимо підкреслити щодо лікарів, що їх цілком бракує по більших селах. Хворе, кволе наше село, позбавлене будь-якої медичної опіки, може врятувати тільки енергійна здорово просвітна діяльність українського лікаря. Але й село мусить зробити все можливе, щоб притягнути до себе, а головно задержати у себе лікаря. Справді, кожне село має ту чи іншу свою природню красу й тільки трохи праці, щоб зробити з села якийсь гарний, привабливий куточок, що відповідав би культурним, здоровим та естетичним потребам своїх мешканців. Треба збудувати хоч маленьку кооперативну лазничку, кооперативну загально-сільську пекарню для хліба (де б лише випікався хліб вже вимішений дома або ще краще, де б його місили з муки, що її дасть господиня), добру споживну кооперативну крамничку, дім „Кооперативи Здоровля“ й т. д. Колиб створити такі умови на селі, напевне з'являться й лікарі, що осядуть постійно в такому селі. А під керівництвом лікаря село вже піде швидко вперед по дорозі здоровної культури: виберється, загородиться й улаштується місце для сільського парку; виберється місце для діточого садка; зробиться ставок, чи басейн для купелів сіль. молоді. Адже діти не знають більшої радости, як хлюпатися вліті у холоднавій, чистій воді, наперекір забороні батьків, що не розуміють здоровної користи оцієї діточої радости; улаштуються гігієнічні криниці, добрі, гігієнічні виходки й др.

Отак кожне село протягом якогось часу перетворилось би в гарний культурний куточок, позбавилось би багатьох прикрощів, що лякають та гонять від села інтелігентів, а головно поліпшило б стан свого здоровля, основу всякого поступу й добробуту.

Яка гарна задача, гідна кожного молодого інтелігентного сина свого села, коли, замісць нарікати на те, чому його батьки не створили кращих умовин до його життя на селі, сам візьметься до праці й виконає те, чого не зробили його батьки.

Отой був би дійсно гідний пошани „місцевий патріотизм“!

(„Народнє Здоровля“).

НОВИНКИ

ДО УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ І ПРОМИСЛОВЦІВ ЗАКОРДОНОМ.

Союз Українських Купців у Львові, бажаючи мати в евіденції всіх українських підприємців, деб вони не були, та мати з ними зв'язок, просить усіх українських купців і промисловців по всіх краях у світі подати свої адреси та інформації: чим хто торгує, чи пак, що виробляє (продукує). Бажане було б теж дістати від них короткий огляд їх фахової праці, інформації про технічне ведення підприємства, заробіткову стопу, місцеві можливості і конюнктуру. тощо. Коли б можна було поділитися із своїм досвідом, або представити, як працює чуже купецтво і чужий промисл — то була б це цінна лектура для читачів „Торговлі і Промислу“.

Просимо взагалі всіх українців-громадян, де б вони не перебували, подати адреси наших купців і промисловців, бо може бути, що наша преса не кожного віднайде, чи не кожний зверне увагу на наш заклик.

Всю українську пресу в краю і закордоном просимо ввічливо в ім'я розвою нашого господарського життя — передрукувати цей наш заклик.

СОЮЗ УКРАЇНСЬКИХ КУПЦІВ
У Львові, вул. Ґродзіцьких ч. 1. І.

ІЗ ЗАКАРПАТТЯ ДО БЕЛЬГІЇ.

Із Хусту на Закарпатті від'їхав недавно перший транспорт набору до бельгійських копалень. Виїхало ок. 360 люда. Другий транспорт 187 робітників їде 27. липня з Чопу. Набирають робітників теж в околицях Волового. Чеська преса рада, що Чехословаччина позбудеться ще трохи українського елементу, пише, що умовини праці в бельгійських копальнях дуже корисні.

ВОЛИНЯКИ ЕМІГРУЮТЬ.

В перших шости місяцях 1937. р. зареєстровано в Луцьку 1481 осіб, які виїхали до Арґентини й Параґваю. Це великий зріст, бо — треба пригадати — в 1936. р. зареєстровано в Луцьку 1394 осіб, в 1935 — 671, і в 1934 р. тільки 315 осіб.

ВАКАЦІЙНИЙ КООПЕРИТВНИЙ КУРС В ГРЕБЕНОВІ.

Дня 10 ц. м. в домівці читальні „Просвіта“ в Гребенові відчинено кооперативний курс, на який прибуло 39 кооп. працівників. Заступлені всі види кооперацій з 14 повітів. Курсанти примістилися в віллі службовиків „Дністра“. Курсові патронують: голова РСУК Ю. Павликовський і нач. дир. РСУК О. Луцький та голова Надз. Ради місцевої кооперативи о. декан І. Смачило.

УКРАЇНСЬКІ ДОЗОРЦІ В МАСЛОСОЮЗІ.

Дня 18. ц. м. українські дозорці приблизно в числі 100 людей, зорганізовані в т-ві „Воля“ відвідали централю „Маслосоюзу“ у Львові при вул. Бартоша Ґловацького. Приявні дуже цікаво приглядались до модерних урядженъ молочної продукції і вкінці зовсім відрухово зложили заяву вживати тільки вироби „Маслосоюзу“.

ВПИСИ ДО МОЛОЧАРСЬКОЇ ШКОЛИ „МАСЛОСОЮЗУ.

З днем 1. жовтня 1937. починається шкільний рік в молочарській школі при „Маслосоюзі“ в Стрию. Умовини принятті: дволітня практика в молоч. заведениях і вступний іспит з добрим висліндом. Навчання в школі дарове. Вписове 30.— зл. Прохарчування досі виносило 1.20 зл. денно. Подання вносити найпізніше до 15 вересня на адресу: МАСЛОСОЮЗ, ЛЬВІВ, СКРИТКА ПОШТОВА 244. До подання треба долучити: 1) життєпис, 2) посвідку відбутої молочарської практики, 3) заяву того, хто покриє кошти вдержання кандидата, 4) поручаюче письмо від кооперативних, або громадянських установ.

ВИСЛІД ЖНИВ В ПІВДЕННІЙ ЗОЛОЧІВЩИНІ.

В південно-східній частині Золочівщини, завдяки тому, що ґрунт довше задержав в собі вогкість, збір жита й пшениці випав краще як середньо. Трохи гірше випав збір ячменю, а зовсім зле вівса. Натомісць мало буде паші й сіна. Також і пасіки через посуху не принесли пасічникам пожитку.

ВЕЛИКИЙ ВРОЖАЙ ВИНОГРАДУ НА ПОДІЛЛІ.

З Заліщиччини й сусідних повітів подають, що виноград в порівнянні з минулим роком зародив майже подвійно. Виноградом Поділля можна буде покрити запотребування внутрішнього ринку. Заліщицький виноград появиться в розпродажі з початком вересня.

ШКОДИ З ПОСУХИ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

В багатьох гуцульських громадах, особливо в Яблониці, наслідком довготривалих посух сонце випалило великі простори сіножатей, так що населення мусить купувати пашу по високих цінах з сусідних повітів, або визбуватися на зиму худоби.

З українського життя

Помер др. Теофіль Окуневський.

Дня 19. ц. м. помер у Городенці в 79-тому році життя др. Теофіль Окуневський. Покійний був одним з провідних діячів Галицької Землі, адвокат, довголітній посол до австр. парляменту й галицького сойму, член Української Національної Ради й комісар Городенщини за часів уряду ЗУНР.

НА БІЛІЙ ГОРІ.

Цьогорічні Маркіянові поминки на Білій Горі відбулися дуже велично. Архієрейську Службу Божу правив Преосв. о. еп. Н. Будка. У святі взяло участь около тридцять тисяч людей з цілої країни. Багато мандрівників здержано по дорозі. Ширший репортаж із свята подамо в черговому числі.

Величаве свято Комарнянщини.

В дні 18. липня обходила Комарнянщина 35-ліття своєї Філії „Просвіта“. По торжественній Службі Божій і панахиді за померлих членів Філії зпід парохіяльної церкви пройшов через місто величавий похід. На майдані, що на ньому зібралось понад 6 тисяч публики, голова філії др. Утриско короткою, але змістовною промовою відчинив свято. Далі слідував цілий ряд привітів. Дуже гарно випав почетний хід, його вів голова читальні в Комарні Мих. Ліщинський, і вправи, в яких брало участь 350 мущин і 400 дівчат. Громадянство Комарнянщини здало добрий іспит із зрозуміння ідеї „Просвіти“ й карности. Накінець слід замітити, що влада заборонила посвятити прапор Філії „Просвіти“.

Арештування в Сокальщині.

„Бють та ще й плакати не дають“. Таке от в Сокальщині. Там відбулися арештування у зв'язку з кривавими подіями підчас празника в Сокалі. Арештували побитих українських купців і молодь а то: П. Шудла, П. Лесика, Хитреню, Гр. Багнюка та І. Семенюка, усіх з Перв'ятич; Братка, Ст. Дещицю та Гулая — із Спасова; Мацюка — з Ільковиич. До судових арештів передали Шудла, Хитреню й Багнюка. При цього пожнив'я кривавих авантюр представляється ось так: легше ранені 24 українці, тяжче 8, з цього 2 перебувають в сокальській лічниці.

В Сокалі арештували з невідомих причин сокальського купця А. Тхоря. Відставлено теж до судових арештів Гуменчука з Поториці.

Вбивство в Боб'ятині.

В ночі з 9 на 10 ц. м. в Боб'ятині (Сокальщина) вистрілом крізь вікно вбив хтось невідомий Володислава Дризду з Копитова. У зв'язку з тим поліція арештувала старшого господаря Войтовича. Його незабаром пустили, арештували зате Масиника Василя та відставили до арештів у Сокалі.

Відкриття пам'ятника.

В неділю 20 червня, якраз в два роки після смерти бл. п. старшини Української Армії Богуслава Шашкевича, відслонили в Едмонті в Канаді мармуровий пам'ятник на могилі.

Постерункові „люструють“ читальні.

В Дудинцях та Пельні, сяніцького повіту, постерунковий переглядав каталоги читальняних бібліотек, заявляючи, що якщо читальня не матиме 500 книжок бодай по 1.50 зл. то село одержить бібліотеку від самоврядування, але за те мусіти заплатити.

Час найвищий подбати про доповнення наших бібліотек.

Католицький з'їзд „Пакс романа“.

В днях від 28. липня до 2. серпня відбувається в Парижі міжнародній католицький з'їзд академічної молоді. На цьому з'їзді намічена Служба Божа в нашому обряді.

З українців на цей з'їзд виїхали о. др. І. Гриньох, о. Гаврилюк з Глинян, проф. др. М. Чубатий, мґр. Д. Фіґоль, ред. Глібовицький, студ. Б. Лончина й студ. Ю. Тершаковець.

Арештування в Бережанщині.

В селі Таврів, береж. пов. арештовано 4. липня Мих. Воробія і відставлено до в'язниці в Бережанах. Його арештували здається у зв'язку з убивством команданта стшельца Адольфа Губи.

Дня 7. липня в Слободі Золотій арештували Володимира Папугу. Йому закидують, що будьто би вбив А. Віса на дорозі коло Теофільки.

В Поручині 12. липня арештували Гр. Возняка, Ів. Стельмаха, Гр. Школьніка. Здогадуються, що це у зв'язку з тим, що перед місяцем хтось стріляв до солтиса.

За цього самого солтиса з Поручина арештували в с. Біще Мир. Манацького й Іль. Ворону.

В с. Дрищеві арештували 6 осіб. Знову ж у зв'язку з убивством коменданта стшельца в Таврові Губи, арештували в с. Бишках Ів. Івашкова й Сем. Федечка.

„Український націоналізм“.

Під таким наголовком появилася стаття 6. ц. м. пера Остапа Шеліги, в італійському часописі „Фронте Уніко“.

Боротьба з образами.

В Полонці коло Луцька в дні 27. червня відбулася аматорська вистава. В помешканні, де відбувалась вистава селяни повісили образ Т. Шевченка і С. Петлюри, як звичайно водиться. Та поліція зняла образи, кажучи, що вони загрожують... „безпеченьству публічнему“. Того ж таки дня забрала поліція мазепинку хлопцеві з Полонки Митрофанові Іліюкові.

Віднова храму св. Юрія.

Ще в 1933 р. на засіданні капітули й дієцезальної Консерваторської Комісії під проводом митр. Шептицького порушено потребу віднови катедри. Високоартистична будівля вимагала глибокої застанови, щоб при віднові не втратила нічого з праці минулого. В липні почалася внутрішня обнова катедри. При тому мулярські роботи переводило К. І. Р.; електричну інсталяцію Е—Комп. Обнову іконостасу і малювання церкви віддано проф. Мих. Осінчукові.

Арештування в Саджаві.

В Саджаві, богородчанського повіту поліція арештувала селян Галабуру, Петрова й Жирика у зв'язку з убивством жида Ротенберга, якого хтось вбив ще перед кількома роками.

Відгомін протижидівських виступів в Сколім.

У зв'язку з відомими протижидівськими заворушеннями в Сколім відповідали перед судом в Стрию Осип Цюцюра українець і Каз. Римаж поляк. Обвинувачені не призналися до вини. Але на основі обтяжуючих зізнань свідків суд засудив: Цюцюру на 8 місяців а Римажа на 6 місяців в'язниці з припиненням кари на три роки. Апел. суд, до якого відкликалися і прокуратор і оборона, затвердив присуд першої інстанції.

На Волині — врожай.

З Волині повідомляють, що там в цьому році врожай дуже добрий. З Рівного зачинають вже масово вивозити збіжжя в інші сторони: до виленського й новгородського воєвідства, та до частини поліського і лодзького. В Рівному на ринку ціни виглядають так: метер жита — 18.50 зл., метер пшениці 20 зл.

Розв'язують дитячі садки

Кр. Рідної Школи в Боб'ятині одержав від пов. Стар. в Сокалі письмо, яким староста відмовив дозволу тамошньому зарядові вести садок в с. Боб'ятині та забороняє його провадити, тому що зголошений провід того садка не дає запоруки, що діти будуть виховувані в льояльнім дусі до польської держави.

Садок в Боб'ятині ведено від 1. липня, деякі від 15. червня. Довідуємось, що в Сокальщині й Белзчині розв'язані всі дитячі садки.

Заборона дит. садків в Підгаєччині.

В Підгаєччині заборонили відкрити садки в таких селах: Бурканів-Кут, Гнильче, Заставче, Михайлівка, Рудники, Товстобаби, Юстинівка, тому, що буцімто льокалі не відповідали санітарним вимогам, або були замалі.

Справа Грицеволян перед золочівським судом.

Грицеволя, колись кацапське село, побудувало читальню ім. Качковського. Сьогодні в селі всі свідомі українці, за винятком 2—3-ох родин, що остались кацапськими. Вони то ті кацапи, ще давніше внесли скаргу, щоб домівку, в якій мстилася читальня „Просвіта“ і кооператива, закріпити за собою. Хоча й виграли процес рішили з українцями погодитися і не усувати з домівки жадних установ. Проте знайшовся хтось, що намовив адвоката-жида, щоб той спричинив усунення українських установ з домівки. При ексмісії були громадно присутні мешканці села, що заховувались зовсім спокійно. Проте поліція зробила донесення про збіговище з аґресивними намірами. І от відбулася розправа проти 25 селян з Грицеволі і др. Жуковського з Шурович. Суд звільнив підсудних, за винятком селянина, в якого знайшли вибухові матеріяли. Його засудили на 6 міс. в'язниці.

Перехід гр.-кат. приходства в чужі руки.

На Лемківщині велике схвилювання викликала вістка, що ап. адміністратор Лемквщини о. Яків Медвецький переговорює з світськими чинниками, щоб продати гр.-кат. приходство в Криниці. Обурення зрозуміле, коли взяти на увагу, що більшість тамошніх церков та приходств завдячує своє існування пожертвам лемків, що виемігрувавши до Америки, своє прив'язання до рідної землі виявляють пожертвами з важко запрацьованих грошей.

Замах на Мотику.

Як подає польська преса брат засудженого на смерть Василя Біласа, Володимир Білас намагався в понеділок 26. липня, застрілити Миколу Мотику.

Револьвер Біласа затявся, що врятувало Мотику.

Білас втік й укривається.

ІЗ КОПИЧИНЕЧЧИНИ
СМЕРТЬ ГРОМАДЯНИНА.

Дня 5. липня ц. р. помер в Копичинцях невтомний працівник на народній ниві і заслужений громадянин-патріот Копичинеччини Петро Стадник, службовик Повіт. Союза Кооператив. Похорони, що відбулися два дні пізніше при співучасті шістьох священиків й непроглядної маси народу, є очевидним доказом, як високо цінила й шанувала Копичинеччина Покійного. Був це винятковий характерний громадянин, що без скарги і нарікань з закоченими рукавами та з вірою в добрі овочі своїх діл, до самовідречення працював, голосив, учив, намовляв і вщіплював в кожного чи то селянина, робітника чи інтеліґента велику українську ідею. Ніде його не бракувало. Завжди стояв на першому місці у найнебезпечніших хвилинах. Не було ніоднієї української установи в Копичинцях, до якої він не належав би не відбувалася ніодна національна імпреза, в якій він взяв би участи. Від останніх десятьох літ був завзятим визнавцем ідеї українського націоналізму і ширив його де тільки міг. Через те доводилося йому змагатися з різними кліками і жити просто в злиднях (60 зл. місячно зволив йому платити П. С. К. за його працю у яйчарні З цеї платні удержувався він, жінка й дитина (!)). Все це тільки тому, що Покійний не був ундівцем, чи яким іншим офіційним патріотом. Тому ж і ненавиділи його. Навіть по смерті знайшлися ще несовісні осібняки, що важилися говорити прилюдно, що покійник ставився до релігії неґативно, бо ширив кличі „Україна понад усе“. Але Покійника знали усі, вірили йому і високо цінили. Тому то Копичинеччина до нині не прочуняла з жалю, що оповив її по смерті бл. п. Петра Стадника.

Хай же земля, яку так любив, буде Йому пером. Роботу Покійного на нар. ниві будуть продовжувати Його однодумці й учні, яких Він полишив багато в Копичинцях.

СВЯЧЕНЕ „ПРОСВІТИ“ Й ОРГАНІЗАТОР „СКАЛИ“.

В Устю Зеленім — дня 16. V. ц. р. читальня „Просвіти“ влаштувала традиційне „Свячене“, на яке прибули запрошені представники з Філії „Просвіти“ і С. У. з Монастириськ. На прохання Виділу Читальні, як теж і Голови Філії посвятити паску і яйце, місц. о. М. Галабурда відмовився, мотивуючи тим, що голова Читальні і деякі члени виступають проти нього, а зглядно проти „Скали“.

Треба зазначити, що о. Галабурда організує „Скалу“ в дивний спосіб, кидаючи анатему і погрози на тих, що не хотять до неї належати! Хто не в „Скалі“, той безбожник і большевик?!

Дивно, що коли вірні парохіяни просять священика прибути із свяченою водою і хрестом, той же відмовляє того. Чи це є тактика священика. Кому прислугу робить той священик???

Деякі старші громадяни хотіли прохати латин. ксьондза на посвячення, коли наш не хоче. Чи це побажане для нас?!

Священик учить парохіян, що можна без нього обходитися, бо самі посвятили „божі дари“ і відбули „Свячене“ навіть дуже урочисто, завдяки представникам Філії „Просвіти“, які своїми промовами настроювали бадьоро і весело гостей і — присутні при воскресних і народніх піснях провели дуже приємно вечір, одначе, отче, це небезпечно так дратувати вірних і відмовляти їм того хреста, про який вони просять, бо це може відбитися дуже сумно.

Бажаним було б, щоб зверхність церковна опам'ятала тих ревних організаторів „Скал“ і дала їм директиву любол'ю, а не війною організувати, і не йти проти народу, а тільки з народом!!

Ніяке товариство не має в статуті, щоб членів приєднувати боротьбою і погрозами, не повинен цього робити і священик. „ГІСТЬ“.

ІЗ ЗБАРАЩИНИ
РАДИКАЛЬНА КИРИНЯ В КІЙДАНЦЯХ.

Декілька осібняків в Кійданцях уроїло собі, що вони і тільки вони є оборонцями та заступниками „працюючого люду“ даної місцевости, а то й околиці, що одиноко для них належить монополь на провідників по наших нац.-екон. інституціях, і взялись гарячково до „праці“. В першій мірі пішла в рух „аґітка“, а там і плювання на ліво і на право, а вже найбільш далось тут цим „клятим ворогам народу“ — нашим „фашистам“. Вони і тільки вони (ненависні фашисти) у всьому перешкаджають, а то наступив би рай

на землі. Одиноко чисті виходять з цього наші соціял-радикали, бо вони „ведуть“ народ до обнови, до визволення з капіталістичного визиску з соціяльного визволення взагалі (все інше для них не існує).

Наглядним доказом їхньої киринної „роботи“ є хочби фестин уряджуваний в дні 18. VII. ц. р. Кружком „Рідної Школи“. Виділ Чит. „Просвіти“ (який є опанований ними), а там і кооператива та Т-во „Каменярі“ не почувались до обов'язку взяти у фестині участь, а навпаки збойкотували цей фестин, бо Кружок „Рідної Школи“ не є в їхніх руках. І так з кооперативи не вийшов ніхто з буфетом, хоч просили. Виділ Чит. „Просвіти“ не видав склянок до буфету аж по двократному ургуванні, а всі спільно то заглядали на фестин зпоза рова, то грали в Чит. в шахи, то слухали під вікном у одного господаря грамофона. До відбиванки прибули хлопці аж з двох сусідних сіл (Романове — село, Романівка), натомісць місцеві „Каменярі“ уважали за відповідне заглядати на фестин зпоза рова та раз-у-раз робити то відступ то наступ, відповідно до руху впорядчиків. Мимоволі нагадуються мені збори „Р. Ш.“ у Львові, де радикали кричали на всі заставки, що „Рідна Школа“ це всеукраїнська національна інституція, а тимчасом наглядні факти по місцях говорять що іншого. А це ж вихованки „Гром. Голосу“ заховують згідно з громголосівськими засадами крайну нетерпимість, але супроти своїх таки інституцій, які опановані людьми не з їхнього табору (до речі це зовсім не по соціялістичному). Сумно, але правдиво, аякже!

МІСЦЕВИЙ.

ІЗ КОЛОМИЙЩИНИ

„КАМЕНЯРІ“ — БАНДИТИ.

Одніею із найкращих читалень Коломийського повіту є читальня „Просвіти“ в Печеніжині. Свій розвиток завдячує вона теперішньому проводові читальні, який не обмежився тільки до перебрання проводу, але старається поставити читальню так, щоб вона відповідала вповні своїм завданням. При читальні працюють дуже інтенсивно: аматорський гурток, хор і самоосвітній гурток. Крім цього читальня може похвалитися, чисельно великою (понад 600 томів) і добірною бібліотекою, з якої користають всі члени читальні, а яку виділ читальні старається доповнювати найновішими виданнями.

Така праця проводу читальні не подобалася „чорним духам“ „Каменярам“ в Печеніжині і вони рішили розбити українське життя, посуваючися аж до бандитизму, доказом чого така подія:

Дня 23. червня 1937. в год. 10. вечером в часі проби аматорського гуртка влетіли до залі узброєні в залізні і деревляні палиці члени Т-ва „Каменярі“ — когось то на залі пошукуючи. Це була тільки розвідка. По якомусь часі двох „Каменярів“ викликали із залі члена виділу Степанюка Івана Василя. Не прочуваючи нічого злого, викликаний вийшов із залі на двір, де на нього безборонного кинулися герої каменярі із словами: що ми маємо із тобою робити. за те, що ти тримаєш із попом і „панами“ і тяжко його побили, заломлюючи череп, вибиваючи зуби й ушкоджуючи горішню щоку. Та цього було їм ще мало, як довідуємось тім самі Каменярі оті, що називають себе поступовою організацією молоді, видали позаочні засуди на побиття і на смерть для кількох членів місцевої читальні.

Від Адміністрації

Вп. Кричківський Осип, Мог. Передплата запл. до кінця серпня.

Всч. о. Колодій, Сл. Полагоджено. Передплата заплачена до половини вересня.

Вп. Демкович Максим, Варшава. Свентоёрска 12 м. 8. часопис вертається з дописокою: „уліца нєзнана“.

Хв. Т-во „Сокіл“ Бурштин. 27-28 ч. вернулося з дописокою: „В Бурштині не істнеє“, тобто Т-во „Сокіл“. Висилаємо дальше.

Вп. Явдошак Василь, Над. Передплата запл. до кінця червня.

Вп. Юрків Микола, Рад. Передплата запл. до кінця серпня.

Вп. Демчук Іван, Боб. Передплата запл. до кінця липня.

Вп. Бренич Сень, Соп. Нерозпродані числа зверніть нам назад.

Хв. Читальня „Просвіта“, Вовче. Довг виносить 2.40 зол.

Вп. Мільничук Василь, Луцьк. Довг виносить 1.— зол.

Вп. Марків Микола, Коз. Ви довжні 8.95 зол.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

П. Шв. — Корд. Допис використаємо. Бажану адресу передали до адм. спортового часопису.

О. Січовик. Матеріяли одержали. Використаємо. Виказку вишлемо до 15. серпня ц. р.

С. П.: Ваші дописи будуть надруковані в черг. числах. Просимо писати. Виказку вишлемо на днях.

В АДМІНІСТРАЦІЇ „ГОЛОСУ“ зложили:

На добровільні цілі:

Збірка на весіллі Марії Шеремети й Михайла Дирди в Копитові 2.20 зол. Збірка на весіллі Дідика Василя, Застінка 4 зол. — Збірка на весіллі п. Дмитерка Кирила і Якубів Нусі, Добрівляни к. Станис. 3.50 зол.

На „Рідну Школу“:

Збірка на весіллі у Павла Процика в Конюхах, перевів Дзяйла 4.05 зол. — Збірка на весіллі у п. Пусьти Петра в Козовій 5.25 зол.

ДЛЯ МАТЕРІ ВДОВИ.

Збірка на весіллі Петра Сводюка з Ксенею Жеребецькою 2.50 зл.

НА УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ.

Молодь Розджалова з нагоди Зелених свят 3.— зл.

Збірка на весіллі Василя Макутри — Анною Томашівською, Розджалів — 2.50 зл. — Збірка на весіллі Василя Іванечка з Ксенею Ґрева, Розджалів 1.90 зл. — Збірка на весіллі Василя Баляса з Теклею Жеребецькою, Розджалів 1.70 зл.

Окремо:

На весіллі у п. Йоанни Сидор зібрано на „Р. Ш.“ 4.06 зол.

Видає БОГДАН КРАВЦІВ. — Редагує Колегія. — За редакцію відповідає БОГДАН ЛОТОЦЬКИЙ. — Урядові години Редакції: від 10—13. Адміністрації від 8—15.
Друкарня Наукового Т-ва імени Шевченка у Львові. Чарнецького 26.